

CRT - CLAIMS RESOLUTION TRIBUNAL
בית הדין לבוררות בנושא החשבונות הרדומים בשוויץ – CRT

להתייחסות בלבד - הנוסח האנגלי הינו הקובע

בעניין ההתדיינות המשפטית לגבי נכסי קורבנות השואה
תיק מס' CV96-4849

מענק מאושר

לתובעת Bella Weksler

בעניין חשבונו של Dr. Marek Reichmann

מס' תביעה: 001434/MO

גובה המענק: 47,400.00 פרנקים שוויצרים

מענק מאושר זה מתבסס על תביעתה של בלה וקסלר ("התובעת") לחשבונו של Dr. Marek Reichmann ("בעל החשבון") בסגוף ציריך של בנק [שם הבנק חסוי] (לחלף "הבנק").

כל החלטות בנוגע למענקים מתפרסמות. במידה שהתובעת תוותר על חיסיון לגבי תביעתה, כמו במקרה זה, שמו של הבנק בלבד נשמר חסוי.

מידע שהוגש על ידי התובעת

התובעת הגישה טופס תביעה בו זיהתה את בעל החשבון כדודה מצד אמה, Dr. Marek (Max) Reichmann, אשר נולד בסביבות 1896 בפולין, והיה בנם של יוסף וברטה רייכמן. לפי התובעת, דודה התגורר במילנו, איטליה, החל משנת 1915, ברח' 11 Corso Italia. התובעת ציינה שלדודה היה דוקטורט במשפטים וכלכלה, היה בעל משרד עורכי דין וניהל עסקים בין לאומים. לפי התובעת, דודה היה נוסע לשוויץ לעסקים לפני מלחמת העולם השנייה. כמו כן, היא ציינה שדודה היה מתכתב באופן רצוף עם אחותו, אמה של התובעת, עד לשנת 1939, כאשר הקשר נפסק. התובעת מסרה העתק של גלויה שאמה קיבלה מאחותה כאשר היא היתה בחופשה בניס, צרפת, ביחד עם אחיה, Marek Reichmann. בגלויה כתוב שדודה של התובעת נסע לשוויץ לעסקים. בשיחה טלפונית עם ה CRT, התובעת ציינה שדודה, שהיה יהודי, ברח מאיטליה לארה"ב ב 1942 ושהוא נפטר שם מהתקף לב באותה שנה. התובעת ציינה שהיא נולדה ב 29 במאי 1925 בפולין ושהיא בתה של רוזה בלאושטיין, מבית רייכמן, אחותו של דר' Marek Reichmann. התובעת ציינה שהיא היחידה במשפחה ששרדה את השואה.

התובעת הגישה לבית הדין שאלון ראשוני ב 1999, בו היא תובעת את זכותה לחשבון בנק שוויצרי בבעלות דודה, דר' Max Reichmann. כמו כן, התובעת הגישה טופס תביעה ATAG Ernst & Young ב 1998, בו היא תובעת את זכותה לאותו חשבון בנק שוויצרי.

מידע זמין ברשומות הבנק

רשומות הבנק כוללות תמצית כרטיס חשבון זמני מה- 6 בדצמבר 1948 ותמצית מה- 4 במרץ 1953. לפי רשומות אלה, בעל החשבון היה דר' Marek Reichmann, מאיטליה. לפי רשומות הבנק לבעל החשבון היה חשבון מסוג בלתי ידוע, מס' 18274, שהועבר לחשבון זמני לפני ה- 6 בדצמבר 1948. היתרה בחשבון ב- 6 בדצמבר 1948 היתה 42.00 פרנקים שווייצריים. המבקרים שחקרו את הבנק הזה כדי לזהות חשבוניות בבעלות קורבנות רדיפות הנאצים, לפי ההוראות שקיבלו מה Independent Committee of Eminent Persons (הוועדה העצמאית של אישי ציבור, להלן "ICEP") לא מצאו חשבון זה במערכת של החשבוניות הפתוחים של הבנק, מה שנתן להם להניח שהחשבון נסגר. לפי המבקרים, לא היתה הוכחה לפעילות כל שהיא אחרי 1945. רשומות הבנק לא מראות אם או מתי החשבון שבנדון נסגר או למי שולמה היתרה. אין הוכחות ברשומות הבנק על כך שבעל החשבון או יורשיו סגרו את החשבון וקיבלו את היתרה.

בחינת ה CRT

זיהוי בעל החשבון

התובעת זיהתה באופן מספק את בעל החשבון. שם דודה מתאים לשם של בעל החשבון שפורסם. התובעת זיהתה את ארץ מגוריו של דודה, עובדה המתאימה למידע שפורסם לגבי בעל החשבון, הכלול ברשומות הבנק. כמו כן, התובעת זיהתה את תוארו האקדמי של דודה, עובדה המתאימה למידע שלא פורסם הכלול ברשומות הבנק.

מעמד של בעל החשבון כקורבן של רדיפות הנאצים

התובעת הוכיחה באופן מספק שבעל החשבון היה קורבן של רדיפות הנאצים. התובעת ציינה שבעל החשבון היה יהודי ושברה מאירופה בגלל רדיפות הנאצים.

קשר משפחתי עם בעל החשבון

התובעת הוכיחה באופן מספק שבעל החשבון היה קרוב משפחה. אין כל מידע לפני לבעל החשבון יורשים בחיים.

בעניין תשלום בעבר של היתרה

בהתבסס על התקדימים וסדרי הדין, מפעיל ה CRT מספר הנחות על מנת לקבוע אם בעל החשבון או יורשיו קיבלו את היתרה שבחשבון. הנחות אלה מופיעות בנספח א'¹. המסקנה שעליה מגיע ה CRT היא שחזקות (ח) ו (י) שבנספח א' תקפות במקרה הנוכחי, ולכן אפשר לקבוע באופן מספק שבעל החשבון או יורשיו לא קיבלו את תקבולי החשבון.

יסוד המענק

ה CRT קבע שיש מקום לפסוק מענק לטובת התובעת. ראשית, התביעה הינה קבילה בהתאם לאמות המידה המפורטות בסעיף 23 של סדרי הדין. שנית, התובעת הוכיחה באופן מספק שבעל

1

ניתן לעיין בשלמות בנספח א' באתר האינטרנט של ה CRT בכתובת: www.crt-ii.org

החשבון היה דודה וקשר זה מצדיק את המענק. שלישית, ה CRT קבע באופן מספק שבעל החשבון או יורשיו לא קיבלו בעבר את הכספים שבחשבון הנדון.

סכום המענק

לפי רשומות הבנק, ערך החשבון מסוג בלתי ידוע ב 6 בדצמבר 1948 היה 42.00 פרנקים שוויצרים. בהתאם לסעיף 1)37 של סדרי הדין, סכום זה יוגדל בשיעור של 60.00 פרנקים שוויצרים, המשקף עמלות בנק מקובלות בהם החשבון חויב בין 1945 ו 6 בדצמבר 1948. אי לכך, היתרה המעודכנת של החשבון הנדון היא 102.00 פרנקים שוויצרים. בהתאם לסעיף 35 של סדרי הדין, כאשר הסכום בחשבון מסוג בלתי ידוע אינו מגיע ל 3,950.00 פרנקים שוויצרים ובהעדר הוכחה נגדית, הסכום בחשבון יהיה 3,950.00 פרנקים שוויצרים. הערך הנוכחי של סכום המענק נקבע על ידי הכפלת הסכום במקדם 12, בהתאם לסעיף 1)37 של סדרי הדין. לפיכך הסכום הסופי של המענק הוא 47,400.00 פרנקים שוויצרים.

לפי סעיף 37 (3) (א) של סדרי הדין, במקרים שבהם סכום המענק נקבע בהתאם לחזקות שווי המופיעות בסעיף 35 של סדרי הדין, יהיה התשלום הראשוני לטובת התובע 35% מהמענק המאושר והתובע עשוי לקבל בהמשך עד 65% מהמענק המאושר כאשר בית הדין יקבע שיש מקום לעשות כן. במקרה הנוכחי עשה ה CRT שימוש בחזקות שווי המופיעות בסעיף 35 של סדרי הדין כדי לקבוע את ערך החשבון ו 35% מן הסכום הכולל של המענק הוא 16,590.00 פרנקים שוויצרים.

הקף המענק

על התובעת לדעת שבהתאם לסעיף 25 של סדרי הדין, ה CRT ימשיך ויחקור את תביעתה כדי לקבוע אם קיימים חשבונות בנק נוספים בשוויץ שביכולתה לתבוע. חקירה זו כוללת חיפוש בבסיס הנתונים של כלל החשבונות (המכיל רשומות אודות 4.1 מיליון חשבונות בנק שוויצרים מן השנים 1933 עד 1945).

אישור המענק

ה CRT פוסק מענק זה כדי לקבל את אישורו של בית המשפט ואת התשלום על ידי הממונים המיוחדים.

Claims Resolution Tribunal

להתייחסות בלבד – הנוסח האנגלי הינו הקובע

נספח א'

בהעדר ראיה לשלילה ובהתקיים אחת או יותר מהנסיבות הבאות, חזקת ה CRT כי בעל החשבון או יורשיו לא קבלו לידיהם את תקבולי החשבון הגתבע¹:

- א. החשבון נסגר וקיימת ברשומות החשבון ראיה לרדיפה, או שהחשבון נסגר (א) לאחר הטלת הדרישות לקבלת ויזה שווייצרית ב – 20 בינואר 1939 או (ב) לאחר מועד כיבוש ארץ מגוריו של בעל החשבון, ולפני שנת 1945 או השנה בה הוסרה הקפאת החשבונות מארץ מגוריו של בעל החשבון (המאוחר מביניהם); או
- ב. החשבון נסגר לאחר שנת 1955 או עשר שנים לאחר ביטול הקפאת החשבונות בארץ מגוריו של בעל החשבון (המאוחר מביניהם); או
- ג. יתרת החשבון הופחתה בשל עמלות וחיוכים לאורך התקופה שקדמה לסגירת החשבון, והיתרה הידועה האחרונה בחשבון הייתה נמוכה; או
- ד. החשבון הוצהר במפקד הנכסים היהודיים שנערך ע"י הנאצים או הוצהר בכל תיעוד אחר של המשטר הנאצי; או
- ה. הוגשה תביעה לקבלת תקבולי החשבון לאחר מלחמת העולם השנייה והבנק לא הודה בתביעה; או
- ו. לבעל החשבון היו חשבוניות נוספים שהם פתוחים אך רדומים, מושהים, סגורים ובקפול לרווחי הבנק, סגורים בשל עמלות שנגבו, או סגורים לאחר ששולמו לרשויות הנאציות; או
- ז. בעל החשבון היחיד ששרד, היה ילד בזמן מלחמת העולם השנייה; או
- ח. לא היה ביכולתם של בעלי החשבון ו/או יורשיהם לקבל מידע אודות החשבון לאחר מלחמת העולם השנייה מן הבנק בשווייץ בשל הגוהג בבנקים השווייצרים להימנע מלמסור מידע או למסור מידע שגוי בנוגע לחשבון בתגובה לבקשת מידע על-ידי בעלי חשבונות ויורשיהם, זאת בשל חשש מחבות כפולה²;
- ט. בעלי החשבונות או יורשיהם התגוררו בארצות בהן שרר משטר קומוניסטי במזרח אירופה אחר המלחמה; ו/או
- י. אין כל אזכור ברשומות הבנק כי בעלי החשבונות או יורשיהם קבלו לידיהם את תקבולי החשבון³.

1
ראה: Independent Commission of Experts Switzerland – Second World War, Switzerland, National Socialism and the Second World War: Final Report (2002) (להלן: "דו"ח ברג'ייר"); וכן ראה Independent Committee of Eminent Persons, Report on Dormant Accounts of Victims of Nazi Persecution in Swiss Banks (1999) (להלן: "דו"ח ICEP"). בנוסף התחשב ה CRT, בין היתר, בחוקים, דינים, החלטות ומנהגים שנעשה בהם שימוש ע"י המשטר הנאצי, ממשלת אוסטריה, חבל הסודטים, מדינות החסות בוהמיה ומורביה, דנציג החופשית, פולין, אזור פולין המסופת, הממשל הכללי של פולין, הולגד וצרפת, על מנת להחרים רכוש יהודי הנמצא מחוץ למדינה.

2
ראה דו"ח ברג'ייר בעמ' 443-444, 446 ודו"ח ICEP בעמ' 81-83.

3
כמתואר בדו"ח ברג'ייר ובדו"ח ICEP הבנקים השווייצריים השמידו או נמנעו מלשמור את תיעוד ההעברות הבנקאיות בגין חשבונות מתקופת השואה. ישנן ראיות כי השמדת מסמכים זו נמשכה אף לאחר שהחוק השווייצרי אסר על השמדת מסמכים מסוג זה בשנת 1996. דו"ח ברג'ייר בעמ' 40 (טוען כי "בכל הגוגע ל Union Bank of Switzerland ... מסמכים הושמדו גם לאחר ההחלטה הפדרלית [מיום

13 בדצמבר 1996]). השמדת מסמכים סיסטמית זו של מסמכי בנק רלוונטיים התרחשה בשעה שהבנקים השווייצריים היו מודעים לכך שתביעות הוגשו ויוגשו נגדם לגבי כספים שהופקדו אצלם ע"י קורבנות השואה, כספים אשר (א) הועברו שלא כדין לידי הנאצים, ראה Albers v. Credit Suisse, 188 Misc 229, 67 N.Y.S.2d 239 (N.Y. City Ct. 1946), דו"ח ברג'ייר בעמ' 443, (ב) שולמו שלא כדין למשטרים הקומוניסטיים בפולין והונגריה, ראה דו"ח ברג'ייר בעמ' 450-451, וככל הנראה גם לרומניה, ראה Peter Hug and Marc Perrenoud, Assets in Switzerland of Victims of Nazism and the Compensation Agreements with East bloc Countries (1997), (ג) הוחזקו ע"י הבנקים השווייצריים למטרות רווח, ראה דו"ח ברג'ייר בעמ' 446.

"הדיון בנוגע לכספים שלא נדרשו' נמשך לאורך התקופה שלאחר תום מלחמת העולם השנייה, שכן הניצולים ויורשיהם או ארגונים שונים שהוקמו למטרה זו ופעלו בשמם של הניצולים ויורשיהם, החלו להגיש תביעות להשבת הרכוש". ראה לעיל בעמ' 444. למרות זאת, המשיכו הבנקים השווייצריים בהשמדת מסמכים בהיקף גרוב ובהערמת קשיים בדרכם של התובעים. דו"ח ICEP, נספח 4 סעיף 5; In re Holocaust Victim Asset Litig., 105 F. Supp.2d 139, 155-56 (E.D.N.Y. 2000). במאי 1954 תיאמו הבנקים ביניהם את תגובתם ליורשים [של בעלי החשבונות] על מגת ליצור מכניזם מתואם שמטרתו מניעת חקירה מכל סוג שהוא". דו"ח ברג'ייר בעמ' 446. בדומה "הבנקים ואיגוד הבנקים פעלו על מגת למנוע חקיקה שתדרוש את פרסום השמות של 'חשבתות ללא דורש' כפי שכוננו – חקיקה שאם הייתה מתממשת עשויה הייתה להסיר את הצורך בחקירת ה – ICEP והייתה פותרת את המחלוקת בת שלושים השנה". דו"ח ICEP בעמ' 15. אכן, כדי לסכל חקיקה זאת איגוד הבנקים השווייצרים עודד את הבנקים השווייצרים לדווח מספר גמון של חשבותות בסקירה משנת 1956. "תוצאה מזערית של הסקירה" כך נכתב, "תתרום בוודאות לפתרון של העניין הזה [החקיקה המואצת] לטובתנו". ICEP בעמ' 90 (ציטוט של מכתב מאיגוד הבנקים השווייצרים לחברי המועצה ב 7 ליוני 1956).

"לסיכום, ברור כי תביעותיהם של ניצולי השואה נדחו בשם הסודיות הבנקאית..." דו"ח ברג'ייר בעמ' 455, או תוך הטעייה מכוונת בנוגע לקיומו של מידע, בשעה שהשמדת מסמכים מסיבית נמשכה לאורך יותר מחמישים שנה. לפיכך, ובהתאם לנסיבות שנוכרו לעיל, ותוך שימוש בעקרונות הראיה במשפט האמריקאי שהיו חלים על תביעות ייצוגיות בנוגע לנכסים שהופקדו, לו הייתה התביעה הייצוגית נטענת בבית-המשפט, מסיק ה CRT חוקה שלילית כנגד הבנקים במקרים בהם ראייה דוקומנטרית הושמדה או שלא סופקה לאחראים על ניהול התביעות. ראה In re Holocaust Victim Asset Litig., 105 F. Supp.2d 139, 152 (E.D.N.Y. 2000); Reilly v. Natwest Markets Group, Inc., 181 F.3d 253, 266-68 (2d Cir. 1999); Kronisch v. United States, 150 F.3d 112, 126-28 (2d Cir. 1998).